

Türkçe Öğretmenlerinin Sosyal Medyada Noktalama Kullanımı: Facebook Örneği *

*Yasir OPUŞ***
*Esra KARAKUŞ TAYŞI****

Öz

Facebook'un alt topluluğu olan gruplarda Türkçe öğretmenlerinin noktalama işareti kullanımını incelemek amacıyla yapılan bu araştırma, Türkçe öğretmenlerinin meslekî etkileşim topluluğu olarak kurduğu bir Facebook grubunda paylaşılmış gönderilerin noktalama açısından incelenmesi üzerine temellendirilmiştir. Araştırmacılar, nitel araştırma yöntemleri ve alanyazın ışığında öğretmenlerin eğitim verdiği alan, grupların üye sayısı, gruplara gönüllü katılım, grubun etkin olma süresi gibi ölçütler belirlemiş ve ölçütlere uyan 1596 gönderiyi incelemiştir. Gönderilerin incelenmesinden doğan veriler, araştırmacıların hazırlayıp uzman onayı aldığı kontrol listeleriyle toplanıp işlenmiştir. Gruptaki gönderilerden toplanan veriler tematik analizle çözümlenmiştir. Ulaşılan bulgular, noktalama işaretlerinin kullanımı ile noktalama işaretlerinin yerinde ve doğru kullanımı temalarında toplanmıştır. Temalarla sunulan bulgulardan sonuçlara ulaşılmıştır: Gruptakiler noktalama işaretlerini çoğunlukla kullanmış, bazı gönderilerde hiç yer vermemiş, bazı gönderilerde de kısmen kullanmış ya da bunların yerine duygu simgesi kullanmıştır. Gönderiler; noktalama işaretlerinin yerinde ve doğru kullanımına göre ele alındığında hiç kullanılmayan noktalama işaretleri, gereksiz ve yanlış kullanılan noktalama işaretleri, duygu simgelerinin noktalama işareti yerine kullanımı ve standart dışı noktalama işaretlerinin kullanımı ile ortaya çıkan noktalama hataları saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Noktalama işaretleri, sosyal medya kullanımı, sosyal medyada dil kullanımı, Türkçe öğretmenleri

Turkish Teachers' Use of Punctuation in Social Media: The Case of Facebook

Abstract

This research, which was conducted to examine the use of punctuation marks by Turkish teachers in groups that are sub-communities of Facebook, is based on the examination of posts shared in a Facebook group established by Turkish teachers as a professional interaction community in terms of punctuation. On the basis of qualitative research methods and literature, the researchers determined criteria such as the area in which the teachers taught, the number of members of the groups, voluntary participation in the groups, the duration of the group's activity, and examined 1596 posts in accordance with the criteria. The data obtained from the examination of the posts were collected and processed with the checklists prepared by the researchers with expert approval. The data collected from the posts in the group were analyzed by thematic analysis. The findings were gathered under the themes of the use of punctuation marks, the appropriate and correct use of punctuation marks. Results were obtained from the findings presented with the themes: Group members mostly used punctuation marks, never included them at all in some posts, partially used them in some posts or used emoticons instead. When the posts are analyzed

* Bu makale Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, 2019 yılında Doç. Dr. Esra KARAKUŞ TAYŞİ danışmanlığında hazırlanmış "Türkçe Öğretmenlerinin Sosyal Medyadaki Dil Kullanımının Yazım (İmla) Açısından İncelenmesi: Facebook Örneği" isimli yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

** Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, Kütahya, yasiropus@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0003-2296-4380

*** Doç. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Kütahya, esra.karakus@dpu.edu.tr, ORCID: orcid.org/0000-0002-4669-6686

according to the appropriate and correct use of punctuation marks, punctuation errors that are not used at all, unnecessary and misused punctuation marks, the use of emoticons instead of punctuation marks, and the use of non-standard punctuation marks have been detected.

Keywords: Punctuation marks, use of social media, language use in social media, Turkish teachers

Giriş

Sosyal medyanın gün geçtikçe yaşamda hızla yer edindiği ve tartışmaya açık olmakla birlikte zaman içerisinde bir gereksinime dönüştüğü düşünülmektedir. Bu gereksinimin vakit geçirme, eğlenme, paylaşım gibi şekillerde ortaya çıktığı görülmektedir. Sosyal medya, kullanıcılarını mesleki anlamda da bir araya getirip farklı sosyal ağlar aracılığıyla müşterek gruplarda toplamaktadır. Sosyal ağlardaki bulunan müşterek gruplarda öğretmenler de yerini zamanla almıştır.

Yapılandırmacı yaklaşım gereği öğretim programı ve öğrenci arasında aracı olan öğretmen, millî eğitim sisteminin içerisinde öğrencilere rol model olarak önemli olduğu kadar kalıcı etkiler de bırakmıştır (Akpınar, 2010, s. 18; Köse ve Demir, 2014, s. 17). “Kendini yenileyebilen, açık fikirli, çağdaş” (Demirel, 2008, s. 22) bir yapıdaki öğretmen yapılandırmacıdır. Yaşadığımız yüzyılın gerekliliği olarak düşünülen sosyal medyayı öğretmenlerin de mesleki, eğitsel ve kişisel amaçlarla kullandıkları araştırmalarla ortaya konmuştur (Çobanoğlu, 2018; Quintanilla, 2016; Tonbuloğlu ve İşman, 2014). Yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda öğretmenin öğrenciye rol model oluşu ele alındığında öğrenciler, öğretmenlerini birçok açıdan örnek alabilmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin her adımını titizlikle atması gerektiği söylenebilir. Bunun üzerine öğretmenin tüm ortamlarda titiz ve dikkatli kullanması gereken ana dilini sosyal medyada da aynı titizlikle kullanması gerektiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Öğretmenlerin sosyal medya kullanımıyla ilgili farklı çalışmalar (Keskin, 2014; Özşahin, 2019; Ranieri, Manca ve Fini, 2012; Wesely, 2013) mevcuttur, bu çalışmaların ortaya koyduğu sonuçlarda öğretmenlerin muhtelif amaçlarla ve sık olarak sosyal medya kullandıkları görülmektedir. Sosyal medyayı kullanan öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının sosyal medyada kullandıkları dille ilgili çalışmalar da (Arıcı ve Kaldırım, 2013; Gezgin ve Silahsızoğlu, 2016; Şahin ve Akçay, 2010; Wilson, 2018) bulunmaktadır. Noktalama işaretlerine ve yazım kurallarına yönelik araştırmalar nicelik açısından fazladır. Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının noktalama işaretlerini ve yazım kurallarını kullanımına, bunlarla ilgili bilgilerine yönelik bulguları içeren birtakım araştırmalar ise (Arıcı, 2008; Çelik ve Elkatmış, 2013; Dumanlı-Kadızade, 2015; Gültekin, 2020; Karabuğa, 2011; Kemiksiz, 2020; Uludağ, 2002; Yıldız ve Ceran, 2017) birbirine benzeyen sonuçlarla dil kullanımındaki hatalara dikkat çekmiştir.

Tanrıkulu (2017), eğitim fakültesinde Türkçe öğretmenliği eğitimi alan öğrenciler tarafından sosyal ağlarda kullanılan yazılı dili noktalama işaretleri ve yazım kuralları açısından ele aldığı çalışmada katılımcıların noktalama ile yazım yanlışlarını saptamış; öğrencilerin yaptıkları bu hatalara ilişkin görüşlerini almıştır. Çalışma, nicelik açısından fazlaca noktalama ve yazım hatası yapıldığını; öğrencilerin dijital yazışma ortamında kendilerini daha serbest hissettiğini; emoji isimli duygu simgelerinin noktalama işaretlerinin yerini alabileceğini, noktalama işaretleri ve yazım kurallarına olan duyarlılığın giderek azaltıldığını gözler önüne sermiştir.

Yıldız ve Oduncu (2020), Türkçe öğretmenlerinin sosyal medyada kullandıkları dili incelemek amacıyla örneklem aldıkları Facebook gruplarındaki öğretmenlerin bu gruplarda yazılı iletişim kurarken noktalama işaretleri ve yazım kurallarıyla ilgili çok ve sık hata yaptıklarını tespit etmişlerdir. Ayrıca bu sosyal ağ sitesinin bünyesindeki Facebook gruplarında Türkçe öğretmenleri tarafından kullanılan yazılı dilin de günlük konuşma diline benzer bir dil olduğunu aktarmışlardır.

Doğrudan veya dolaylı yoldan bu çalışmayla ilintili olduğu düşünülen ve yukarıda bahsi geçen araştırmalardan yola çıkılarak bu çalışmanın örneklemini Türkçe öğretmenleri olarak seçilmiştir. Türk diline hâkim olma, özenli Türkçe kullanımı ve temel dil becerilerinin yetkinliğiyle Türkçe öğretmenlerinin diğer dallardaki meslektaşlarına doğru bir örnek ve bir rehber olabileceği düşünülmektedir. Öğretmenlik; öğretmen faktörü, öğretmen yetiştirme programlarındaki sıkıntılar ve Türkçe öğrenimi ile öğretimindeki yetersizlik gibi konularda Türkçe öğretimindeki güncel sorunların başında gelmektedir (Göçer, 2013, s. 504). Türkçe öğretmenleri; Türkçeyi yeni kuşağa öğreten, başta meslektaşlarına daha sonra insanlığa hem örnek hem de rehber olmalıdır. Söz konusu ideal özelliklere

sahip olması gerektiği düşünülen Türkçe öğretmenlerinin dili kullanmadaki yeterliğinin noktalama işaretleri açısından incelenebilmesi mümkündür.

Yapılan alanyazın taramasında Türkçe öğretmen adaylarının dili kullanma ve dile hâkim olma becerileriyle ilgili noktalama işaretlerinin kullanımı açısından Yıldız ve Oduncu'nun (2020) araştırması dışında bir araştırmaya rastlanamamıştır. Yapılan diğer çalışmalarda da çoğunlukla öğretmen adaylarının tercih edildiği görülmüştür. Çalışmalarda; Türkçe öğretmenliği, sınıf öğretmenliği gibi alanlarda eğitim gören öğretmen adaylarının yazma becerisiyle ilgili dil yanlışları (Arıcı, 2008; Arıcı, 2020; Çamurcu, 2011; Yıldız ve Ceran, 2017) ve noktalama işareti kullanma düzeyleri, bunlara yönelik başarı ve yeterlikleri (Çamurcu, 2011; Doğan, 2003; Dumanlı-Kadızade, 2015; Karabuğa, 2011; Topçuoğlu, 2010; Topçuoğlu ve Özden, 2008; Şahin ve Topuzkanamış, 2008; Topuzkanamış, 2009; Uludağ, 2002; Yıldız, 2002) incelenmiştir. Doğrudan öğretmenlerin ve özellikle Türkçe öğretmenlerinin ele alındığı çalışmaların nicelik açısından az olması dikkat çekmektedir.

Sanal ortamda ve ileti dilinde Türkçe yazma becerisinin dikkatsiz ve özen gösterilmeden kullanılmasına dikkat çeken öğretmen adayları sanal ortamda doğan ve gelişen bu özensiz dil kullanımının yaygınlaşmamasını ve bunun için önlemler alınmasını, özellikle genç yaş grubundaki insanların kısaltma yapmaksızın konuşmaları için gerekli girişimlerin yapılmasını önermiştir (Bağcı, 2012, s. 299, 303).

Sanal ortama hâkim olan esneklik ve serbestlik yazma becerisi kullanılırken uyulacak kuralları da etkilemiştir. Kitle iletişim araçları kullanılırken yapılan hatalı yazımlar ve hatalı söylemler, noktalamayla ilgili hatalar ve yazı dilinin özen gösterilmeden kullanımı, kurallara uyulmadığından giderek artmıştır ki bu durumun da dilde geri dönüşü zor yıkımlara yol açacağından endişe duyulmaktadır (Pilancı, 2018, s. 65). Sosyal medya-dil-öğretmen ilişkisini inceleyen çalışmalarda öğretmenlik eğitimi alan lisans düzeyindeki öğrencilerin yaptıkları yazım ve noktalama hataları (Wilson, 2018) ile yazma becerisinde sosyal medya kullanmanın etkisi (Arıcı ve Kaldırım, 2013) ele alınmıştır. Sosyal medyada öğretmen adayları tarafından kullanılan dil üzerine bugüne kadar nicelik açısından yeterli araştırma yapılmamıştır (Tanrikulu, 2017, s. 129-143). Yıldız ve Oduncu'nun (2020) araştırmasından başka öğretmenlerin herhangi bir ortamdaki dil kullanımını ilgilendiren hiçbir araştırmaya rastlanamamıştır. Sosyal medyanın öğretmenler tarafından mesleki gelişim amacıyla kullanıldığı (Günaydın, 2017, s. 1) ve sosyal medya paylaşımlarının öğretmenleri mesleki gelişim açısından destekler nitelikte olduğu, öğretmenlerin özel alan yeterlikleriyle ilişkilendirilebildiği (Yaşar, 2021, s. 164-175) de göz önüne alındığında öğretmenlerin -özellikle Türkçe öğretmenlerinin- sosyal medya araçlarında ana dilini nasıl kullandığını incelemenin kolaylaşacağı düşünülmektedir.

Sosyal medya araçlarında Türkçe öğretmenleri tarafından kullanılan yazı dilini noktalama işaretlerinin kullanımı açısından bir sosyal medya aracı olan Facebook aracılığı ile nitel yöntemler ışığında ele almayı amaçlayan bu araştırmanın alanyazındaki ilgili eksiklikleri giderebileceği; öğretmen yetiştiren akademisyen, öğretmen, öğretmen adayı, öğrenci gibi birçok grubun dikkatini çekebileceği ve bu gruplarda bir farkındalık oluşturabileceği; noktalama işaretlerinin yazı dilindeki önemini gösterebileceği düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Nitel yöntemlere göre yapılan bu çalışma, temel nitel araştırma modeliyle desenlenmiştir. Tamamına yakını yorumlayıcı olan ve "kapsayıcı" sözcüğünün net bir anlama gelmediği nitel araştırmalar içinde anlatı çalışması, etnografi, fenomenoloji, gömülü teori desenlerinin dışında kalanlar "temel nitel araştırma deseni" adını almıştır (Merriam & Tisdell, 2016, s. 23, 24). Nitel araştırmaların tümü anlam kurmayla ve insanların yaşantılarını anlamlandırma biçimleriyle bağlantılıdır, bu bağlantılardan hareketle temel nitel desen, bu anlamları açığa çıkarıp yorumlamayı amaçlar (Merriam, 2015, s. 23 ve 24). Yazarların bu araştırmasında Türkçe öğretmenlerinin sosyal medyada yazı dilini kullanırken noktalama işaretlerinin kullanımına dikkat etme durumları ortaya konmaya çalışılmıştır. Temel nitel desen; bir sosyal ağ sitesi olan Facebook'ta yer alan, genellikle Türkçe öğretmenlerinin bir araya gelmesiyle oluşan mesleki ve sanal bir toplulukta öğretmenler tarafından topluluğun diğer üyeleriyle paylaşılmış gönderilerde noktalama işaretine yer verme, bu işaretleri doğru ve yerinde

kullanma durumlarına temel düzeyde anlamlar yükleyerek yorumlamak amacıyla bu araştırmada kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Facebook'taki çoğunlukla Türkçe öğretmenlerinin bir araya gelmesiyle oluşmuş öğretmen grupları araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemeden yardım alınarak belirlenmiştir. Ölçüt örnekleminin temel prensibi araştırmacı eliyle önceden belirlenmiş ölçütlerin kapsadığı bütün durumların çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2012, s. 122).

Araştırmacılar, örneklem seçiminde temel alınmak üzere Hur ve Brush tarafından önerilen (2009, s. 283, 284) ölçütlerin bazılarında faydalanmıştır: Topluluk; bir yıldan daha uzun ömürlü, sayısı bini aşan üyelerinin önemli bir kısmını gönüllü katılan öğretmenlerin oluşturduğu ve örgütlenmesi topluluk üyelerince yapılan web tabanlı dijital altyapıya sahip bir grup olmalıdır. Hur ve Brush'un (2009) ölçütleri doğrultusunda araştırmacılar çalışma için iki ana ölçütte karar kılmıştır:

- Birinci ölçüte göre Türkçe öğretmenlerinin katılımıyla oluşan gruplar taranmıştır.
- İkinci ölçüte göre ise birinci ölçütü de içine alacak şekilde üye sayısı en fazla olan gruplar taranmıştır.

Ölçütlere uygun olarak kırk iki bin yedi üyeye sahip bir Facebook grubu araştırmacıların da mesleği gereği daha önceden dâhil olduğu katılımlı ve kapalı bir gruptur. Türkçe öğretmeni olduğu düşünülen bir Facebook kullanıcısı tarafından 5 Temmuz 2015'te oluşturulmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmacılar tarafından geliştirilip uzman görüşüne sunulmuş uzmanlardan onay alındıktan sonra son şeklini alan kontrol listeleri (Ek-1 ve Ek-2) veri toplama aracı olarak kullanılmıştır: Araştırmacılar veri toplamaya başlamadan önce bir araya gelerek alanyazın taraması yapıp yararlanabilecekleri veri toplama araçlarını incelemişlerdir. İnceleme sonucunda araştırma amacına uygun bir kontrol listesine ulaşamadığı için belirlenen temalar, kategoriler ve kodlardan yola çıkarak iki kontrol listesinin taslağını oluşturulmuştur. Taslak listelerde Facebook grubunda paylaşılan gönderi metinlerinde noktalama işaretlerinin yer alma durumlarıyla bu işaretlerin yerinde ve doğru kullanım durumlarını incelemeye birlikte karar vermişlerdir. Taslak listeler, çalışma grubunu oluşturan Facebook grubu dışında daha az katılımcıya ve paylaşıma sahip olan bir başka Facebook grubu üzerinde pilot uygulamayla denenmiştir. Pilot uygulama sonucunda araştırmacılar tekrar bir araya gelip veri toplama aracının eksik ve uygun yönlerini belirledikten sonra asıl kontrol listelerinin kapsam geçerliliğini ve güvenilirliğini görüş birliği formülüne göre (Miles ve Huberman, 1994 s. 46) %91 oranında sağlayarak listeleri uzman görüşüne sunmuşlardır. Türkçe eğitimi alanında çalışmalar yapan iki akademisyenin dönüt ve görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenen kontrol listelerinin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları son kez yapılarak görüş birliği %94 olarak hesaplanmış ve kontrol listeleri veri toplamaya hazır hâle getirilmiştir.

Katılımcılar tarafından paylaşılan gönderilerde noktalama işaretlerinin kullanılma durumunu inceleyen kontrol listesi (Ek-1) "Evet", "Hayır" ve "Kısmen" sütunlarını içermektedir. Bu gönderiler paylaşıldıkları güne ait tarih ve saatle kontrol listelerinde geçmişten güncel sıralandıktan sonra gönderilerde noktalama işaretlerinin kullanılma durumu incelenmiştir.

Gönderilerde noktalama işaretlerinin yerinde ve doğru kullanımını inceleyen kontrol listesinde (Ek-2) "Evet" ve "Hayır" sütunlarının yanında yanlış kullanımların belirtilmesi için "Açıklama" sütununa da yer verilmiştir. Bu kontrol listesindeki gönderiler de paylaşıldıkları günün tarihi ve saatiyle kontrol listelerinde sıralanarak gönderilerde noktalama işaretlerinin yerinde ve doğru kullanımı incelenmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmaya ait veriler, nitel araştırmanın kapsamındaki bir veri toplama yöntemi olan doküman incelemesi tekniğiyle bir araya getirilmiştir. Örnekleme oluşturan Facebook grubuna üye olan öğretmenlerin grup ana sayfasında paylaştıkları gönderiler doküman olarak incelenmiştir. Merriam (2015), dijital ortamda ve ağ sayfalarında kullanıcılar tarafından oluşturulan yazıların erişim kolaylığı

sağlayan dijital veri kaynağı olarak geçerli görüldüğünden hareketle sosyal ağlardan toplanan bilgilerin belge ve veri olarak kabul edilebileceğini belirtir.

Araştırmacıların araştırma için belirlediği veri setini Facebook grubunda 1 Mayıs-31 Temmuz 2019 tarih aralığında paylaşılan gönderiler oluşturmaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri çözümlenirken tematik analiz kullanılmıştır. Nitel verinin analizinde tanıtmalık bir yaklaşım olan tematik kodlama; katılımcılara ait deneyimleri anlamlandırarak gerçekleri aktardığı gibi aynı zamanda toplumda ortaya çıkan bazı söylemlerin doğurduğu olayları, gerçeklikleri ve deneyimleri de ele alan yapılandırmacı bir yöntemdir (Robson, 2015, s. 586).

Braun ve Clarke'nin (2019) önerdiği adımlardan yola çıkılarak veriler, tematik analizin aşamalarına göre kodlanmıştır. Facebook'a ait olan ve örnekleme oluşturan gruptan dijital ortama kaydedilmek üzere toplanan veriler kontrol listelerinin yardımıyla işlenmiştir. Veri işleme esnasında araştırmacılar tarafından alınan notlar ilk kategorilerin oluşturulmasına katkı sağlamıştır. Araştırmacılar bir araya gelerek kategorileri anlamlı ve tanımlı biçimde netleştirmiştir. Daha sonra kategori-kod uyumu ve kategorilerin adları tekrar kontrol edilip benzer kategoriler temalar altında toplanmıştır. Son olarak kod-kategori-tema ilişkisi açıklanmıştır. Ayrıca kontrol listeleri aracılığıyla yapılan öncü çalışmalar kodların, kategorilerin, temaların belirlenmesine ve araştırmanın kodlama çerçevesinin ortaya çıkmasına fayda sağlamıştır.

Geçerlik- Güvenirlik

Adlandırmalar, kodlar, kategoriler, temalar ile ilgili çalışmalarda araştırmacıların ve uzmanların görüşlerinde birliğe varılması esas alınmıştır. Güvenirlik çalışmalarında ve görüşmelerde geçerlik – güvenirlik için “Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş birliği + Görüş Ayrılığı)” formülüne (Miles & Huberman, 1994 s. 46) başvurulmuştur. Bu formülden hareketle kodlayıcılar arası uyumunun güvenirlik oranı %92,8 olarak hesaplanmıştır.

Kodlar, kategoriler ve temalar adlandırılırken “Yazım Kılavuzu”ndaki başlıklar temel alınmıştır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2012). Adlandırmalar araştırmacıların fikir alışverişinden sonra belirlenip Türkçe eğitimi ana bilim dalında uzmanlığı olan bir akademisyen görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşüyle onaylanan adlandırmalar araştırmacılar tarafından netleştirilmiştir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu araştırma Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'ndeki (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], t.y.) kurallara uyularak gerçekleştirilmiştir. Yönergeye ait ikinci bölümdeki “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığında yer alan eylemler gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Bu araştırma, 2019 yılında tamamlanıp onaylanan bir yüksek lisans tezinin verileri kullanılarak üretildiği için bu çalışmada geriye dönük etik kurul izni gerekmemektedir (Ana Dili Eğitimi Dergisi, t.y.).

Bulgular

Tematik analizle çözümlenen verilerin ortaya çıkardığı bulgular; (i) noktalama işaretlerinin kullanımı, (ii) noktalama işaretlerinin doğru ve yerinde kullanımı olmak üzere iki tema etrafında toplanmıştır.

Facebook'ta paylaşılmış gönderilerden yola çıkılarak oluşturulmuş temalar, kategoriler ve kodlar; Facebook grubunda paylaşılan gönderilerden yapılan alıntılarla örneklendirilmiştir. Bulgular, görsel bir nitelik kazandırması için tablolarla desteklenmiş ve anlam kolaylaştırılmaya çalışılmıştır.

Noktalama İşaretlerinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Noktalama işaretlerinin kullanımına ilişkin bulgular Tablo 1'de ele alınmıştır.

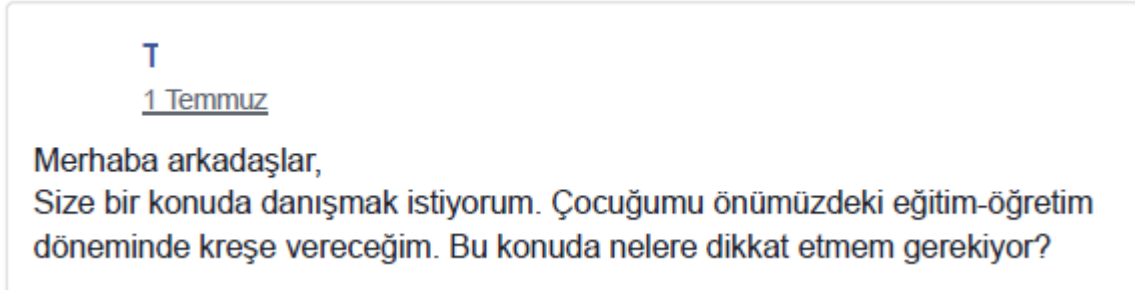
Tablo 1.

Noktalama İşaretlerinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Tema: Noktalama İşaretlerinin Kullanımı	Evet	Hayır	Kısmen	Toplam
Mayıs	430	97	115	642
Haziran	239	73	89	401
Temmuz	254	100	199	553
Toplam	923	270	403	1596

Tablo 1’de Facebook grubunda paylaşılan gönderilerde noktalama işaretlerinin kullanım durumları aylara göre gösterilmiştir. Tablo 1’deki veriler 2019 yılının Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarına aittir. Mayıs ayında katılımcılar tarafından paylaşılan 642 gönderinin 430’unda noktalama işaretleri kullanılmış, 115’inde kısmen kullanılmış, 97’sindeyse hiç kullanılmamıştır. Haziran ayında katılımcılar tarafından paylaşılan 401 gönderinin 239’unda noktalama işaretleri kullanılmış, 89’unda kısmen kullanılmış, 73’ündeysen hiç kullanılmamıştır. Temmuz ayında katılımcılar tarafından paylaşılan 553 gönderinin 24’ünde noktalama işaretleri kullanılmış, 199’unda kısmen kullanılmış, 100’ünde ise hiç kullanılmamıştır. Tablonun “Toplam” satırında da kullanımların üç aylık sıklıkları gösterilmiştir.

Noktalama işaretlerinin kullanım durumlarına aşağıda birkaç örnek verilmiştir:

Şekil 1. T... Adlı Kullanıcının Paylaştığı Gönderi

T... tarafından 1 Temmuz 2019 tarihinde 12.28’de paylaşılmış Şekil 1’deki gönderide gerekli noktalama işaretleri gereken yerlerde kullanılmıştır: hitap sözcüğünden sonra virgül, biten cümlelerin sonunda nokta, soru cümlesinin sonunda soru işareti.

Şekil 2. S... Adlı Kullanıcının Paylaştığı Gönderi

S... tarafından 17 Haziran 2019 tarihinde 15.43’te Facebook grubunda paylaşılmış Şekil 2’deki gönderide yer adına gelen ekte kesme işareti, seslenme sözcüğünden sonra virgül, soru cümlesinden sonra soru işareti kullanılmamıştır.

Noktalama İşaretlerinin Doğru ve Yerinde Kullanımına İlişkin Bulgular

Facebook grubu kullanıcılarının noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanımına yönelik bulgulara ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular genel olarak Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2.

Noktalama İşaretlerinin Doğru ve Yerinde Kullanımına İlişkin Kategorilere Ait Kodlar

Tema: Noktalama İşaretlerinin Doğru ve Yerinde Kullanımı		Kategoriler		
Kodlar	Noktalama işaretlerinin hiç kullanılmaması	Noktalama işaretlerinin gereksiz ve yanlış kullanılması	Noktalama işaretlerinin yerine duygu simgesi kullanılması	Toplam
Virgül	379	72		451
Nokta	93	16	223	332
Üç Nokta	107	86	117	310
Soru İşareti	105	21	39	165
Tırnak İşareti	119			119
Ünlem İşareti	6	21	31	58
Kesme İşareti	34	10		44
Noktalı Virgül	3	13		16
Kısa Çizgi	6	8		14
İki Nokta	8	4		12
Uzun Çizgi	1	3		4
Eğik Çizgi	1	2		3
Toplam	862	256	410	1528

Tablo 2’de kodları noktalama işaretlerinin oluşturduğu görülmektedir. Yanlış yerde ve görevde kullanılan on iki noktalama işareti ve TDK’nin belirlediği kapsam dışında kalan bir işaret tespit edilmiştir. Yanlış yerde ve görevde kullanılan noktalama işaretlerinin kategorileri; noktalama işaretlerinin hiç kullanılmaması, noktalama işaretlerinin gereksiz ve yanlış kullanılması, noktalama işaretlerinin yerine duygu simgesi olarak üç başlıkta toplanmıştır. Birinci sütunda noktalama işaretleri, ikinci sütunda bu noktalama işaretlerinin kullanılmama sayıları, üçüncü sütunda yine bu noktalama işaretlerine ait gereksiz ve yanlış kullanım sayıları, dördüncü sütunda da yerine duygu simgesi kullanılan noktalama işaretlerinin tekrar sayıları yer almaktadır.

Noktalama İşaretlerinin Hiç Kullanılmamasına Yönelik Bulgular

Noktalama işaretlerinin kullanım kuralları temel alınarak (TDK, 2012) Facebook grubunda yer alan gönderiler incelendiğinde bazı gönderilerde nokta, virgül, noktalı virgül gibi temel işaretler başta olmak üzere iki nokta, üç nokta, soru işareti, ünlem işareti, kısa çizgi, uzun çizgi, tırnak işareti ve kesme işaretinin kullanılması gerekirken kullanılmadığı tespit edilmiştir. Bu eksik kullanımlar örneklerle somutlaştırılmıştır:

Ö

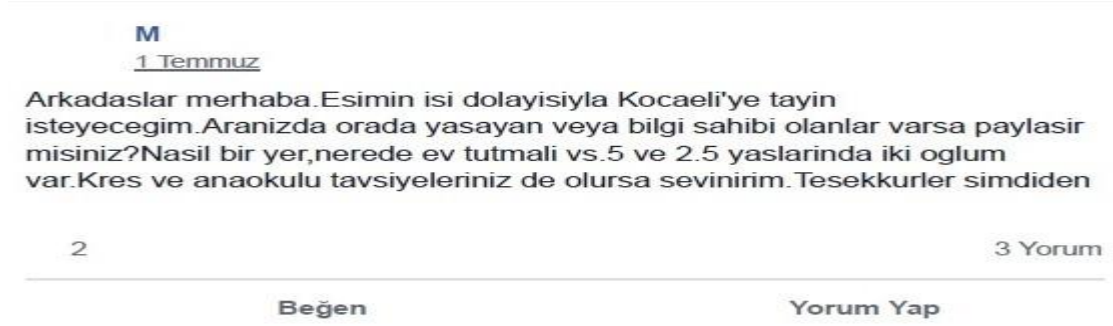
2 Mayıs

Merhaba arkadaşlar. Anadolu Üniversitesi sınavlarında görevli olmak için başvuru yapıyorum bilgilerin hepsi doğru olmasına rağmen sürekli hata veriyor bu konuda bilgisi olan var mı acaba ?

1

Şekil 3. Ö... Adlı Kullanıcının Paylaştığı Gönderi

Ö... tarafından 2 Mayıs 2019 tarihinde 22.55’te grupta paylaşılmış Şekil 3’teki Facebook gönderisinde virgül, sıralı cümleleri ayırmak için kullanılması gerekirken kullanılmamıştır.

Şekil 4. M... Adlı Kullanıcının Paylaştığı Gönderi

Grup üyesi M..., 1 Temmuz 2019'da saat 11.38'de paylaştığı Şekil 4'teki metinde yer alan anlamca tamamlanmamış cümlelerin sonunda üç nokta kullanmamıştır.

Şekil 5. A... Adlı Kullanıcının Paylaştığı Gönderi

A... tarafından 2 Haziran 2019 tarihinde 14.11'de paylaşılmış Şekil 5'te ekran görüntüsü bulunan metinde yer alan ve soru anlamı taşıyan cümlede soru işareti kullanılmamıştır.

Noktalama İşaretlerinin Yanlış veya Gereksiz Kullanımına İlişkin Bulgular

Bu kategoride yer alan yanlış ve gereksiz kullanımlar; birbirinin yerine kullanılan ve gereksiz kullanılan noktalama işaretlerini kapsamaktadır. Tablo 3'te yanlış ve gereksiz kullanımdan doğan hatalara ait kodlar ve bu kodların tekrar etme sıklıkları gösterilmiştir.

Tablo 3.

Noktalama İşaretlerinin Yanlış ve Gereksiz Kullanımına İlişkin Kodlar

Tema: Noktalama İşaretlerinin Yanlış ve Gereksiz Kullanımı	
Üç Nokta	86
Virgöl	72
Soru İşareti	21
Ünlem İşareti	21
Nokta	16
Noktalı Virgöl	13
Kesme İşareti	10
Kısa Çizgi	8
İki Nokta	4
Uzun Çizgi	3
Eğik Çizgi	2
Toplam	256

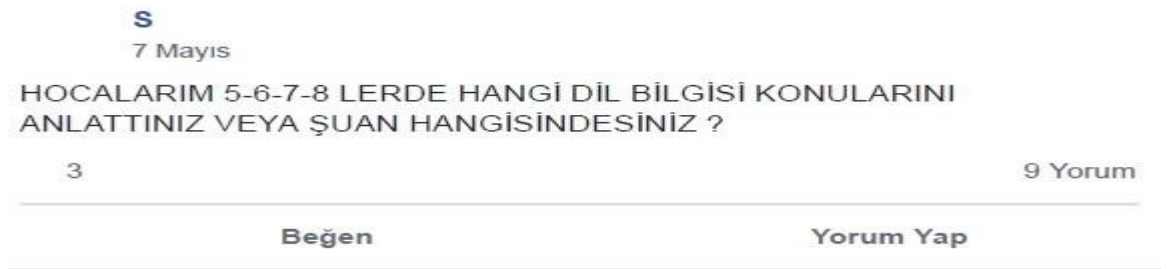
Tablo 3'e bakıldığında kodları yine noktalama işaretlerinin oluşturduğu görülmektedir. Birinci sütunda yanlış ve gereksiz kullanılan noktalama işaretleri, ikinci sütunda da bu işaretlerin yanlış

Türkçe Öğretmenlerinin Sosyal Medyada Noktalama Kullanımı: Facebook Örneği

kullanım tekrarları gösterilmiştir. Noktalama işaretlerinin kullanılacağı ve kullanılmayacağı durumlara (TDK, 2012) dikkat edilerek yapılan hatalar aşağıda örneklendirilmiştir:

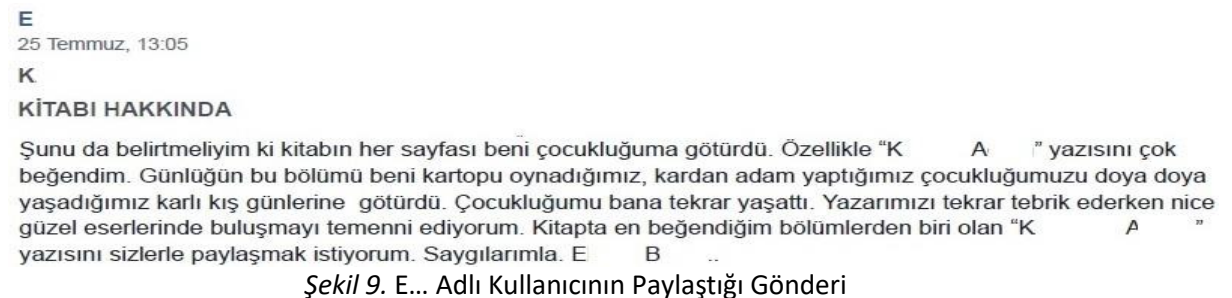
E... tarafından 4 Haziran 2019 tarihinde 13.16'da paylaşılmış Şekil 6'da ekran görüntüsü bulunan gönderide ad ve soyadı yazıldıktan sonra nokta gereksiz kullanılmıştır.

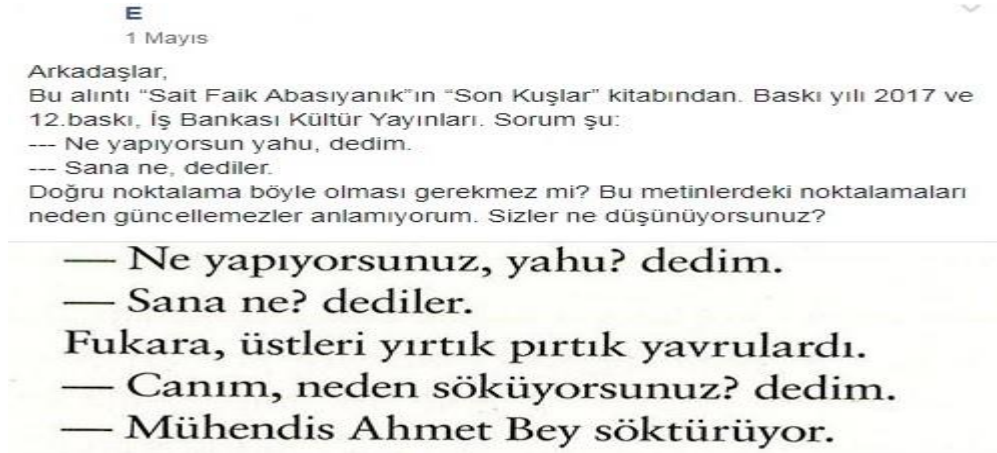
S... tarafından 7 Mayıs 2019 tarihinde 17.05'te paylaşılmış ve ekran görüntüsü Şekil 7'de gösterilmiş bu gönderide eş görevli unsur olan sayılar birbirinden ayrılırken virgül yerine kısa çizgi kullanılmıştır.

Grup üyesi A..., 20 Mayıs 2019 tarihinde 20.51'de paylaştığı Şekil 8'deki metinde içinde virgül bulunan sıralı cümleleri ayırırken noktalı virgül değil de virgül kullanmıştır.

E... tarafından 25 Temmuz 2019 tarihinde 13.05'te paylaşılmış ve ekran görüntüsüyle Şekil 9'da gösterilmiş gönderide ad ve soyadı yazıldıktan sonra üç nokta kullanılmak istenirken üç nokta yerine yan yana iki nokta kullanılmıştır. Her iki kullanımın da gereksiz olduğu düşünülmektedir.

Şekil 10. E... Adlı Kullanıcının Paylaştığı Gönderi

Yine E... tarafından 1 Mayıs 2019 tarihinde 10.15'te paylaşılmış Şekil 9'daki gönderide karşılıklı konuşmalarda kullanılması gereken uzun çizginin yerine art arda üç kısa çizgi kullanılmıştır.

Noktalama İşareti Yerine Duygu Simgesi Kullanımına Yönelik Bulgular

Özellikle anlık yazışmalarda daha sık kullanıldığı bilinen ve "emoji" adı verilen duygu belirtir işaretlerin bazı noktalama işaretlerinin yerine kullanıldığına grupta paylaşılan gönderilerde de rastlanmıştır. Tablo 4 de bu duygu işaretlerinin hangi noktalama işaretlerinin yerine kullanıldığını ve kullanım sıklığını göstermektedir.

Tablo 4.

Noktalama İşareti Yerine Duygu Simgesi Kullanımına İlişkin Kodlar

Tema: Noktalama İşareti Yerine Duygu Simgesi Kullanımı	
Nokta	223
Üç Nokta	117
Soru İşareti	39
Ünlem İşareti	31
Toplam	410

Yerine duygu simgesi kullanılan bu işaretler Tablo 4'ün birinci sütununda, duygu simgesinin bu işaretler yerine kullanım tekrarı da ikinci sütunda gösterilmiştir. Noktanın, üç noktanın, soru işaretinin ve ünlem işaretinin kullanılması gereken yerlerde (TDK, 2012) bu işaretlerin yerine farklı farklı duyguları anlatan duygu simgeleri kullanılmıştır. Bu kullanımlara şu örnekler verilebilir:

Şekil 11. H... Adlı Kullanıcının Paylaştığı Gönderi

Türkçe Öğretmenlerinin Sosyal Medyada Noktalama Kullanımı: Facebook Örneği

H... adlı bir grup üyesince 28 Mayıs 2019 tarihinde 00.54'te paylaşılmış Şekil 11'deki gönderide noktalama işaretleri kısmen kullanılmıştır. Üç nokta ve noktanın yerine duygu simgesi kullanılmıştır.

Şekil 12. M... Adlı Kullanıcının Paylaştığı Gönderi

M... adlı bir grup üyesince 1 Mayıs 2019 tarihinde 20.04'te paylaşılmış karikatür içerikli Şekil 12'deki gönderide kullanıcı görsele yorum yaparken soru cümlesinin sonuna soru işareti yerine duygu simgesi koymuştur.

Şekil 13. H... Adlı Kullanıcının Paylaştığı Gönderi

H... adlı başka bir grup üyesince 10 Temmuz 2019 tarihinde 23.04'te paylaşılmış ve ekran görüntüsü bulunan Şekil 13'teki gönderide cümle sonuna ünlem işareti yerine duygu ifadesi konmuştur.

Noktalama İşaretleri Arasında Bulunmayan İşaretlerin Kullanımına Yönelik Bulgular

Grupta öğretmenler tarafından paylaşılmış gönderilere bakıldığında bazı gönderilerde TDK'nin belirlediği noktalama işaretlerinin dışında kalan iki işaretin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu iki işaretin kullanımından doğan hata kodları ve kodların tekrar sayıları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5

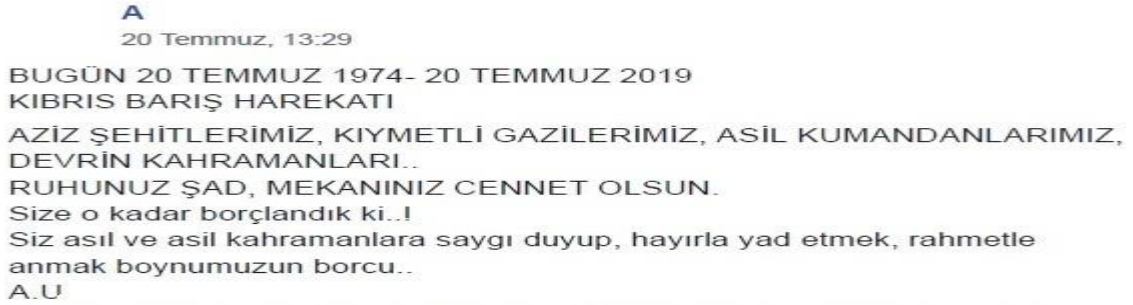
Noktalama İşaretleri Arasında Bulunmayan İşaretlerin Kullanımına İlişkin Kodlar

Noktalama İşaretleri Arasında Bulunmayan İşaretlerin Kullanımı		
Kodlar	Üç Noktalı Ünlem İşareti	4
	Standart Dışı İşaret	2
	Toplam	6

Tablo 5’te TDK tarafından belirlenen standart noktalama işaretleri arasında yer almayan işaretler birinci sütunda, bu işaretlerin kullanım sayısı da ikinci sütunda gösterilmiştir.

Üç Noktalı Ünlem İşareti

Ünlem işareti ile birlikte kullanılan üç nokta işaretinin (TDK, 2012, s. 33) TDK’nin belirlediği kural dışında kullanıldığı saptanmıştır:

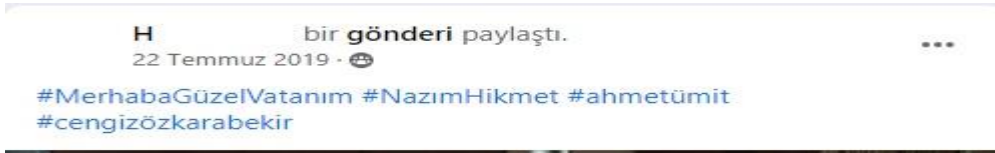

Şekil 14. A... Adlı Kullanıcının Paylaştığı Gönderi

A... adlı bir başka grup üyesince 20 Temmuz 2019 tarihinde 13.29’da paylaşılmış Şekil 14’teki metinde “!..” şeklinde gösterilmesi gereken ünlem işaretli üç nokta kurala aykırı olarak “..!” şeklinde gösterilmiştir.

Standart Dışı İşaret

Sosyal ağ sitelerinde sıkça kullanılan, müzikte “diyez” kavramının işareti olan ve TDK’nin belirlediği standart noktalama işaretleri arasında bulunmayan (TDK, 2012, s. 78, 79) bu işaretin (#) gönderilerde bir konuya, kavrama veya olaya dikkat çekmek ya da bunlarla ilgili kamuoyu veya konu etiketi oluşturmak için kullanıldığı görülmüştür:

Şekil 15. H... Adlı Kullanıcının Paylaştığı Gönderi

H... adlı başka bir grup üyesince 22 Temmuz 2019 tarihinde 13.00’te paylaşılmış video içerikli Şekil 13’teki gönderiye grup üyesi tarafından yorum yapılırken gönderinin tamamında içeriğe dikkat çekmek veya ona ait bir konu etiketi oluşturmak için # (diyez) işareti kullanılmıştır.

Tartışma ve Sonuç

Türkçe öğretmenlerinin sosyal paylaşım sitesi Facebook’ta yer alan gruplarda kullandıkları yazı dilini noktalama kuralları açısından inceleyen bu çalışmada:

Türkçe öğretmenlerinin paylaştıkları gönderilerin büyük bir kısmında noktalama işaretlerini kullandıkları, bazılarında hiç kullanmadıkları, bazılarında ise gönderinin bir kısmında kullanıp bir kısmında kullanmadıkları, bazen de aynı gönderide noktalama işaretlerinin yanı sıra duygu simgesi kullandıkları tespit edilmiştir. Yıldız ve Oduncu’nun (2020) araştırmasında, Türkçe öğretmenlerinin sosyal medyada oluşturulan topluluklarda yazılı iletişim kurarken noktalama işaretleri ile ilgili sık ve çok hata yaptıkları; bu gruplarda kullanılan yazı dilinin de günlük konuşma diline daha yakın bir dil olduğunu ortaya koymuştur. Öğretmen adaylarının sınav kâğıtlarında (Yıldız ve Ceran, 2017); anlık ileti uygulamalarındaki yazışmalarında (Tanrıku, 2017); çeşitli yazma becerisi etkinliklerinde (Bağcı, 2007; Doğan, 2003; Karabuğa, 2011) noktalama işaretlerini yersiz ya da yanlış kullandıkları ve hiç kullanmadıkları için hata yaptıkları bazı araştırmalar sonucunda ortaya konmuştur. Tanrıku (2017),

aynı araştırmasında öğretmen adaylarının emoji adı verilen duygu simgelerini noktalama işaretlerinin yerine kullandığını tespit etmiştir.

Türkçe öğretmenlerinin noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanımı ele alındığında gönderilerde noktalama işaretlerine hiç yer vermedikleri, bunları yanlış ve gereksiz kullandıkları, noktalama işaretlerinin yerine duygu simgesi tercih ettikleri, TDK tarafından belirlenen standart noktalama işaretlerinin arasında bulunmayan işaretlere yöneldikleri saptanmıştır. Bu araştırmanın sonuçları alanyazında yapılan diğer ilgili araştırmaların (Bağcı 2007; Doğan, 2003; Karabuğa, 2011; Tanrikulu, 2017; Yıldız ve Ceran, 2017) sonuçlarıyla noktalama işaretlerini hiç kullanmama, yanlış ve gereksiz kullanma açısından örtüşmektedir. Sanal ortamın dil kullanımı üzerindeki etkisi de burada bahsedilen araştırmalarla ortaya konmuştur. Hithit (2020) WhatsApp adlı anlık ileti uygulamasının kullanımında dilin özensizliğine dikkat çekmiştir. Sosyal medya ve anlık ileti araçları sağladığı serbest ortam ve denetimsizlikle birlikte dil kullanımında uyulması gereken kuralların da esnemesine hatta ihlal edilmesine yol açmıştır.

Facebook grubunda paylaşım yapan Türkçe öğretmenleri noktalamayla ilgili 1887 hata yapmıştır. Bu çalışmada noktalama yanlışlarının nicelik açısından fazla olması birkaç nedene bağlanabilir. Nedenlerden birinin noktalama işaretleriyle ilgili kuralların ayrıntılı olması ve noktalama işaretlerinin uygulamalı bir şekilde öğrenilememesi olduğu söylenebilir ki Kurudayıoğlu ve Dölek (2018), Türkçe öğretmenlerinin düz anlatım ağırlıklı olmak üzere soru-cevap ve buluş yoluyla öğretim tekniklerini sıklıkla kullanırken öğrenciye öğrenme sürecinde etkin kılan yapılandırmacı yaklaşıma uygun drama, grupla öğrenim ya da beyin fırtınası gibi teknikleri daha az kullandıklarını ortaya koymuştur (s. 380). Bir diğer neden ise eksik öğrenmelerden kaynaklanabilir çünkü öğretmenler yazma becerisiyle ilgili gerekli yöntem ve tekniklere dair yeterli donanıma sahip olmadıkları için öğrenciye öğretme noktasında sıkıntı yaşadıklarını ve yazma etkinliklerine ayrılan süreyi verimli kullanmadıklarından bu süreyi başka çalışmalara ayırdıklarını belirtmişlerdir (Tok ve Ünlü, 2014, s. 93). Bu noktadan hareketle yazma becerisi kapsamında noktalamanın eksik öğrenilmesinin ileriki öğrenim basamaklarına ve öğretmenlerin sosyal medyadaki dil kullanımına da olumsuz yansıdığı söylenebilir.

Bu çalışmadaki noktalama hatalarıyla önceki yıllarda yapılan çalışmalardaki noktalama hataları karşılaştırıldıktan sonra, önceki çalışmaların sonuçlarının bu çalışmaya da olumlu veya olumsuz katkılar sunduğu düşünülmektedir. Bu bağlamdan hareketle önceki çalışmalarda ortaya konan noktalama hatalarının bu çalışma kapsamında da yapıldığı göz önüne alındığında araştırmalar arası zaman diliminde noktalama yanlışlarıyla ilgili bilgi eksiklerinin giderilmediğini veya güncellenmediğini tartışmak mümkündür. Bu durumda öğretmen yetiştiren kurumların öğretim programlarında yazma becerisiyle ilgili kazanımların yetersiz olduğu dile getirilebilir. Bu soruna yönelik öneriler ilerleyen bölümlerde sunulmuştur.

Türkçe öğretmen adayları, yapılan noktalama ve yazım hatalarına yazma eğitimi derslerinin yetersizliğini sebep göstermektedir (Özkan ve Şahbaz, 2011, s. 14). Türkçeyi öğrenenlerin ve öğreteceklerin dil kurallarına dikkat etmemelerinin dil eğitimi olumsuz etkileyeceği düşünülmektedir.

Öğretmen yetiştiren kurumların öğretim programlarında yer alan yazma becerisi kazanımlarının özellikle noktalama işaretlerine ilişkin olanları gözden geçirilip konunun uzmanlarınca gerekli düzeltmeler ve iyileştirmelerle yeniden yapılandırılabilir.

Öğretimin ilk basamaklarından başlanarak noktalama öğretiminde teorik ağırlıklı değil de uygulamalı öğretim teknikleri tercih edilebilir.

Sosyal medyada yer alan meslek grupları, kendi içinde grup içi tartışmalarda ve paylaşımlarda yazım kuralları temel alınarak yeni kurallar koyabilir. Bu tip kuralların yaygınlaşması bir dijital sosyoloji de oluşturabilir.

Sosyal medyada yer alan meslek grupları, kendi içinde grup içi tartışmalarda ve paylaşımlarda yazım ve noktalama kuralları temel alınarak yeni kurallar koyabilir. Bu tip kuralların yaygınlaşması bir dijital sosyoloji de oluşturabilir.

Benzer çalışma gruplarıyla sosyal medyada dil kullanımının özenine yönelik görüşlerin yer aldığı çalışmalar ya da Facebook gruplarıyla sınırlı olan bu araştırmadan hareketle farklı dijital platformlarda benzer ya da farklı araştırma yöntemleriyle çalışmalar yapılabilir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu araştırma Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'ndeki (YÖK, t.y.) kurallara uyularak gerçekleştirilmiştir. Yönergeye ait ikinci bölümdeki "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığında yer alan eylemler gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Bu araştırma, 2019 yılında tamamlanıp onaylanan bir yüksek lisans tezinin verileri kullanılarak üretildiği için bu çalışmada geriye dönük etik kurul izni gerekmemektedir (Ana Dili Eğitimi Dergisi, t.y.).

Yazarların Katkı Oranı

"Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" çerçevesinde (YÖK, t.y) birinci yazarın makaleye katkı oranı yüzde altmış, ikinci yazarın makaleye katkı oranı yüzde kırktır.

Çıkar Çatışması

Araştırmada yazarlar açısından çıkar çatışması teşkil edebilecek durumlar ve ilişkiler yoktur.

Kaynaklar

- Akpınar, B. (2010). Yapılandırmacı yaklaşımda öğretmenin, öğrencinin ve velinin rolü. *Eğitime Bakış*, 16, 16-20.
- Ana Dili Eğitimi Dergisi. (t.y.). Etik kurul izni. Erişim adresi: <http://www.anadiliegitimi.com/tr/pub/page/9160>
- Arıcı, A. F. (2008). Üniversite öğrencilerinin yazılı anlatım hataları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 209-220.
- Arıcı, A. F. ve Kaldırım, A. (2013, Ekim). Türkçe öğretmeni adaylarının sosyal medya araçlarını kullanım alışkanlıklarıyla yazmaya yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. VI. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresinde sunulan poster, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Arıcı, B. (2020). Öğretmen adaylarının yazılı anlatım hataları. *Temel Eğitim Dergisi*, 3(2), 42-50. DOI: 10.52105/temelegitim.3.2.4
- Bağcı, H. (2007). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım derslerine yönelik tutumları ile yazma becerileri üzerine bir araştırma* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bağcı, H. (2012). Öğretmen adaylarının Türkçenin yaşadığı sorunlara yönelik farkındalıkları ve önerileri (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi örneği). *Turkish Studies*, 7(1), 291-307. DOI: 10.7827/TurkishStudies.2980
- Braun V., & Clarke, V. (2019). Psikolojide tematik analizin kullanımı. (Çev. S. N. Şad, N. Özer ve A. Atli). *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 873-898.
- Çamurcu, D. (2011) Yüksek öğrenime yeni başlayan Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin yazma becerilerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 29, 503-518.
- Çelik, S. ve Elkatmış, M. (2013). Derlem destekli Türkçe dil etkinliklerinin üniversite öğrencilerinin noktalama işaretleri kullanım yeterliklerinin geliştirilmesi üzerindeki etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(2), 1079-1094.
- Çobanoğlu, A. O. (2018). *Öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanım durumları ile sosyal medya alışkanlıkları arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Demirel, Ö. (2008). *Yapılandırmacı eğitim*. Eğitim ve Öğretimde Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumunda sunulan bildiri, Harp Akademileri Komutanlığı Stratejik Araştırmalar Enstitüsü, İstanbul.
- Doğan, Y. (2003). Türkçe öğretmenliği birinci sınıf öğrencilerinin okuma ve yazma becerileri. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 13, 181-201.
- Dumanlı Kadızade, E. (2015). Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin imla kurallarını uygulama becerileri üzerine değerlendirme. *Tarih Okulu Dergisi*, 21, 527-537. DOI: 10.14225/Joh714

- Gezgin, D. M. ve Silahsızoğlu, E. (2016). Bilişim teknolojilerinin kullanımının Türkçeye etkileri. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry* 7(1), 28-46. DOI: 10.17569/tojqi.51712
- Göçer, A. (2013). Türkçe öğretmeni adaylarına göre Türkçenin güncel sorunları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 491-515. DOI: 10.14520/adyusbd.466
- Gültekin, İ. (2020). "Ne evet ne hayır!" örneğinden hareketle imla ve noktalama kurallarının edebî metinlerle öğretimi. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları*, (22), 11-36. DOI: 10.30767/diledeara.782583
- Günaydın, S. (2017). *Öğretmenlerin sosyal medya kullanım endişeleri ve farkındalıkları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Hithit, M. (2020). Teknolojinin gideri: Sanalizasyon! Sanal dil ve yansımaları. *AHBV Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 1(2), 57-73.
- Hur, J. W. ve Brush, T. A. (2009), Teacher participation in online communities: Why do teachers want to participate in self-generated online communities of K-12 teachers?. *Journal of Research on Technology in Education*, 41(3), 279-303. DOI: 10.1080/15391523.2009.10782532
- Karabuğa, H. (2011). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım çalışmalarında noktalama işaretlerini ve yazım kurallarını kullanabilme düzeyleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Kemiksiz, Ö. (2020). Öğretmen adaylarının yazılı anlatımlarındaki imla hataları. *Journal of Language Education and Research*, 6 (1), 35-55. DOI: 10.31464/jlere.591822
- Keskin, S. (2014). *Öğretmen, öğretmen adayı ve öğrencilerin sosyal ağları benimseme süreçleri ve kullanım amaçlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Köse, M. ve Demir, E. (2014). Öğretmenlerin rol modelliği hakkında öğrenci görüşleri. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 4(1), 8-18.
- Kurudayıoğlu, M. ve Dölek, O. (2014). Noktalama işaretlerinin öğretime ilişkin öğretmen görüşleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 372-385. DOI: 10.17860/mersinefd.371047
- Merriam, S. B. (2015). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber*. (S. Turan, Çev.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Merriam S. B., & Tisdell, E. J. (2016). *Qualitative research: A guide to design and implementation* (4th ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Özkan, B. ve Şahbaz, N. K. (2011). Türkçe öğretmeni adaylarının alan derslerinin işlevselliğine yönelik görüşleri. *Sakarya University Journal of Education*, 1(1), 32-43.
- Özşahin, C. (2019). Öğretmenlerin sosyal medya bağımlılığı, öğretmenlik öz yeterlilikleri ve motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Pılancı, H. (2018). Yazım kuralları. İ. Cangöz (Ed.), *Medyada dil kullanımı* içinde (ss. 44-71). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Quintanilla, B. U. (2016). *The implications of social media use: Secondary teachers use of social media for personal, professional, and instructional purposes* (Yayımlanmamış doktora tezi). University of North Texas, Denton, Texas.
- Ranieri, M., Manca, S., & Fini, A. (2012). Why (and how) do teachers engage in social networks? An exploratory study of professional use of Facebook and its implications for lifelong learning. *British Journal of Educational Technology*, 43(5), 754-769. DOI: 10.1111/j.1467-8535.2012.01356.x
- Robson, C. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri gerçek dünya araştırması*. (Ş. Çınkır ve N. Demirkasimoğlu, Çev.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Seggie, F. N. ve Yıldırım, M. A. (2015). Nitel araştırmaların desenlenmesi. F. N. Seggie ve Y. Bayyurt (Ed.), *Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları* içinde (ss. 23-35). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Şahin, A. ve Akçay, A. (2010). Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin genel ağda Türkçe kullanımına ilişkin tutumları (Atatürk Üniversitesi örneği). L. Subaşı Uzun ve Ü. Bozkurt (Ed.), *Türkçe öğretiminde güncel tartışmalar* içinde (ss. 313-318). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Şahin, G. ve Topuzkanamış, E. (2008, Mayıs). *Öğretmen adaylarının imla ve noktalama kurallarını uygulama düzeyleri üzerine bir araştırma, Balıkesir Üniversitesi örneği*. VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Tanrıkulu, F. (2017). Türkçe öğretmen adaylarının sosyal medya yazışmalarındaki yazım ve noktalama yanlışlarının sebepleri: Whatsapp örneği. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(2), 129-143. DOI: 10.18298/ijlet.1767
- Tok, M. ve Ünlü, S. (2014). Yazma becerisi sorunlarının ilkökul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda karşılaştırılmalı olarak değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(50), 73-95 . DOI: 10.17755/esosder.04506
- Tonbuloğlu, İ ve İşman, A. (2014). Öğretmenlerin sosyal ağları kullanım profillerinin incelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 320-338. DOI: 10.14686/BUFEAD.201416220
- Topçuoğlu, F. (2010, Aralık). *Öğretmen adaylarının noktalama işaretlerini kullanılabilirlik düzeyleri*. III. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumunda sunulan bildiri, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Topçuoğlu, F. ve Özden, M. (2008, Mayıs). *Eğitim fakültesi sözel ve fen bölümlerinde okuyan öğrencilerin yazım kurallarını kullanma becerileri üzerine bir araştırma*. Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Sempozyumunda sunulan bildiri, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Topuzkanamış, E. (2009). Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin imla başarıları. *Turkish Studies*, 4(3), 2171-2189. DOI: 10.7827/TurkishStudies.775
- Türk Dil Kurumu. (2012). *Yazım kılavuzu* (27. basım). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uludağ, E. (2002). Eğitim fakültesi öğrencilerinin bazı yazım kurallarını uygulama becerilerinin kayıtlı olunan program ve cinsiyet bakımından incelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 23-43. DOI: 20.500.12432/2363
- Wesely, P. M. (2012). Investigating the community of practice of world language educators on Twitter. *Journal of Teacher Education*, 64(4) 305-318. DOI: 10.1177/0022487113489032
- Wilson, F. (2018). The effect of social media on the spelling ability of students: A case study of Federal College of Education (FCE) Yola. *Edelweiss Applied Science and Technology*, 2(1), 262-274. DOI: 10.33805/2576-8484.153
- Yaşar, M. S. (2021). *Türkçe öğretmenlerinin Facebook gruplarında yaptıkları paylaşımların mesleki gelişim ve özel alan yeterlikleri açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2012). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, Z. (2002). *Değişik öğretim kademelerindeki öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeyleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Yıldız, D. ve Ceran, D. (2017). Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı sınavlarda yaptıkları dil yanlışları. Ö. Demirel ve S. Dinçer (Ed.), *Eğitim bilimlerinde yenilikler ve nitelik arayışı* içinde (ss. 1057-1072). Ankara: Pegem Akademi.
- Yıldız, D. ve Oduncu, E. (2020). Türkçe öğretmenlerinin sosyal medya gruplarındaki paylaşımlarının içerik ve dil kullanımı bakımından değerlendirilmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 89-112.
- Yükseköğretim Kurulu. (t.y.) Yükseköğretim kurumları bilimsel araştırma ve yayın etiği yönergesi. Erişim adresi: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Kurumsal/mevzuat/bilimsel-arastirma-ve-etik-yonetmeligi.aspx>
- Zimmerman, B. J., & Kitsantas, A. (1999). Acquiring writing revision skill: Shifting from process to outcome self-regulatory goals. *Journal of Educational Psychology*, 91(2), 241-250. DOI: 10.1037/0022-0663.91.2.241

Extended Abstract

Introduction

The most used language skill in social media, which is rapidly gaining a place in our lives day by day, and which is thought to become a necessity over time, is undoubtedly the skill of writing. The problems experienced by individuals in social media environments due to incomplete and incorrect learning processes have become more evident when they have not fully acquired the writing skill (Zimmerman & Kitsantas, 1999, p. 241), which is acquired later and turns into a skill after a long and difficult process. It is known that incompetency or errors in punctuation and spelling rules attract more attention on social media platforms. It would not be wrong to say that Turkish teachers are the first responsible for incompletely acquired writing skills.

According to the constructivist approach, it has been revealed that the teacher, who mediates between the student and the curriculum (Akpınar, 2010, p. 18), has a significant impact on the student as a role model in the Turkish education system (Köse & Demir, 2014, p. 17). According to Demirel (2008, p. 22), a constructivist teacher should be an "open-minded, contemporary, self-renewing teacher". Social media, which is thought to be a necessity of modernity, is used by teachers for both personal and educational purposes (Tonbuloğlu & İşman, 2014; Quintanilla, 2016; Çobanoğlu, 2018). Considering that the teacher is a role model, it can be said that the teacher should be careful in their behaviour since the student can take their teacher as an example in every respect. Thus, it is possible to state that the teacher should also pay attention to the use of language in social media, which should be considered in every environment. A limited number of studies have been found in the literature on the language use and language proficiency of Turkish teachers, the use of punctuation marks and spelling rules. In the studies, the language errors of pre-service teachers in written expression (Arıcı, 2008; Çamurcu, 2011; Yıldız & Ceran, 2017) and their level of using spelling rules and punctuation marks, their practice skills, their competencies and success (Uludağ, 2002; Yıldız, 2002; Doğan, 2003; Şahin and Topuzkanamış, 2008; Topçuoğlu and Özden, 2008; Topuzkanamış, 2009; Topçuoğlu, 2010; Çamurcu, 2011; Karabuğa, 2011; Dumanlı-Kadızade, 2015) were discussed. These studies are also limited to the studies conducted only with Turkish teacher candidates. The small number of studies conducted with teachers and especially Turkish teachers attracted the attention of the researcher.

In this study, which was carried out based on the use of punctuation marks and spelling rules in general writing skills by Turkish teachers who teach and help their students comprehend writing skills, the situation of Turkish teachers' ability to apply punctuation marks in the written language they use in social media was examined. It is stated that this research can fulfil the relevant gap in the literature; It is thought that it can attract the attention of many groups such as teacher training academicians, teachers, pre-service teachers, students, and can create an awareness in these groups and show the importance of punctuation in written language.

Method

This research is a study conducted with qualitative methods. The basic qualitative design, one of the qualitative research designs, was adopted as a model in the research. Since almost all qualitative research is interpretive and the word "inclusive" does not make a clear sense, studies that fall outside of patterns such as phenomenology, embedded theory, narrative study, and ethnography are called "basic qualitative studies" (Merriam & Tisdell, 2016, p. 23, 24). The basic qualitative design used in all disciplines and practice areas is an interpretive and basic model. Qualitative research is all about the way meaning is constructed, the way people make sense of their life experiences, and the basic qualitative design primarily aims to reveal and interpret these meanings. In addition, while data can be collected by making observations and interviews or examining documents in basic qualitative studies; what to observe, what questions to ask or which documents to be considered relevant are related to the theoretical framework of the research (Merriam, 2015, p. 23, 24). In this study, it was tried to determine the Turkish teachers' attention to the written language they use in the social media environment in terms of punctuation marks.

The population of the research consists of teacher groups established on Facebook, a social networking site, with the participation of Turkish teachers. The sample of the study was determined by using criterion sampling, which is a purposive sampling method. Purposeful or purposeful sampling, which is also used in qualitative research, is an approach that is not based on probability, is preferred in situations with certain characteristics or criteria where rich information can be obtained by adhering to the purpose, provides in-depth research, understands natural and social events or phenomena, and discovers and explains the relationships between them (Seggie & Yıldırım, 2015, p. 28).

Researchers have identified two key criteria:

1. Groups which consist of mostly Turkish teachers and sometimes literature teachers were scanned.
2. The groups with the highest number of members were screened, involving the first criterion.

It is important in terms of the width of the data set, since the number of members is high means that the shares are also high.

Qualitative data collected based on document review with the help of checklists developed by the researchers as a data collection tool were analysed by thematic analysis method. Various findings were reached at the end of the analysis.

Conclusion and Discussion

It has been determined that Turkish teachers use punctuation marks in most of the posts they share, in some they do not use at all, in some of the posts they do not use in some parts of the post, and sometimes they use emoticons as well as punctuation marks in the same post.

Considering the correct and appropriate use of punctuation marks by Turkish teachers, it was determined that they never used punctuation marks in their posts, they used them incorrectly and unnecessary, instead they used emoticons and they used signs that are not among them.

Turkish teachers who shared in the Facebook group made 1887 errors about punctuation. The high number of punctuation errors in this study can be attributed to several reasons. It can be said that one of the reasons is that the rules about punctuation are detailed and punctuation marks cannot be learned practically. The fact that the punctuation units are smaller in size and generally consist of single-character symbols causes them not to attract much attention visually, so the failure to notice the errors can be another reason.

After comparing the punctuation errors in this study to the punctuation errors in previous studies, it is estimated that those who participated in the previous studies as teacher candidates participated in this study as Turkish teachers. In this context, considering that the punctuation errors revealed in previous studies and made by the participants were also made within the scope of this study, it is possible to say that the pre-service teachers did not prefer to correct their punctuation errors or update their proficiency in aspect of punctuation rules when they started their professional life. In this case, it can be stated that the objectives related to writing skills in the curriculum of teacher training institutions are insufficient.

Ekler

Ek-1. Gönderilerde Noktalama İşaretlerinin Kullanılma Durumunu İnceleyen Kontrol Listesi

Noktalama İşaretleri Kontrol Listesi I (Temmuz 2019)				
Gönderi		Gönderide noktalama işaretleri kullanılmış mı?		
No.	Kodu	Evet	Hayır	Kısmen
1	1 11.38 (1)			
2	1 11.38 (2)			
3	1 11.38 (3)			
4	2 11.38 (4)			
5	1 12.28 (1)			
6	1 12.28 (2)			
7	1 12.46			
8	1 13.15			
9	1 13.35			
10	1 15.38			
11	1 16.03			
12	1 22.05			
13	1 22.07			
14	1 23.04			
15	1 23.06			
16	2 01.24			
17	2 09.58			
18	2 10.14			
19	2 10.28			
20	2 12.12			
21	2 12.15			
22	2 12.16			
23	2 14.05			
24	2 14.19			
25	2 15.12			
26	2 19.42 (1)			
27	2 19.42 (2)			
28	2 19.42 (3)			
29	2 19.42 (4)			
30	2 21.34 (1)			
31	2 21.34 (2)			
32	2 22.26			
33	2 22.47			
34	2 22.48			
35	3 00.39			
36	3 02.22			
37	3 10.42			
38	3 10.48			
39	3 11.37			
40	3 11.46			
41	3 13.16 (1)			
42	3 13.16 (2)			
43	3 13.16 (3)			
44	3 13.47			
45	3 13.50			

Ek-2. Gönderilerde Noktalama İşaretlerinin Yerinde ve Doğru Kullanımını İnceleyen Kontrol Listesi

Noktalama İşaretleri Kontrol Listesi 2 (Temmuz 2019)				
Gönderi		Gönderide noktalama işaretleri yerinde ve doğru kullanılmış mı?		
No.	Kodu	Evet	Hayır	Açıklama
1	1 11.38 (1)			
2	1 11.38 (2)			
3	1 11.38 (3)			
4	2 11.38 (4)			
5	1 12.28 (1)			
6	1 12.28 (2)			
7	1 12.46			
8	1 13.15			
9	1 13.35			
10	1 15.38			
11	1 16.03			
12	1 22.05			
13	1 22.07			
14	1 23.04			
15	1 23.06			
16	2 01.24			
17	2 09.58			
18	2 10.14			
19	2 10.28			
20	2 12.12			
21	2 12.15			
22	2 12.16			
23	2 14.05			
24	2 14.19			
25	2 15.12			
26	2 19.42 (1)			
27	2 19.42 (2)			
28	2 19.42 (3)			
29	2 19.42 (4)			
30	2 21.34 (1)			
31	2 21.34 (2)			
32	2 22.26			
33	2 22.47			
34	2 22.48			
35	3 00.39			
36	3 02.22			
37	3 10.42			
38	3 10.48			
39	3 11.37			
40	3 11.46			
41	3 13.16 (1)			
42	3 13.16 (2)			
43	3 13.16 (3)			
44	3 13.47			
45	3 13.50			
46	3 13.56			
47	3 15.32			
48	3 18.23			